

درس نهم

پیتنواى اسوه

اسوه‌های رهبری

۱) پیامبر اکرم (ص) دسی ۶

۲) حضرت علی (ع) دسی ۸

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَ الْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا
توحید معاد عمل صالح نماز

سیره پیامبر اکرم در رهبری جامعه

(۱) تلاش برای برقراری عدالت و برابری دری‌ه: ... القسط کسان برابر می‌سازد - دادگر

رسول اکرم (ص): اقوام و ملل پیشین بدین سبب، دچار **سقوط** شدند که در اجرای عدالت، **تبعیض** روا می‌داشتند؛ اگر شخصی قدرتمند و صاحب نفوذ از ایشان دزدی می‌کرد **رهایش** می‌کردند و اگر فردی **ضعیف** دزدی می‌کرد وی را **مجازات** می‌کردند.

(۲) محبت و مدارا با مردم په مهربان مردم! استثناء: کارهای مثل محبت کردن با

پیامبر اکرم (ص): بدی‌های یکدیگر را پیش من بازگو نکنید زیرا دوست دارم با **دلی پاک و خالی** از **کدورت** با شما معاشرت کنم.

سیره پیامبر اکرم در رهبری جامعه

(۳) سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم

علاقه ایشان به نجات مردم از گمراهی- تلاش شبانه روز برای هدایت مردم و دور نشدن از آن ها به سبب سختی ها و آزارها.

آیه قرآن: رنج شما برای او سخت و دشوار است و بر هدایت شما حریص به شدت علاقه مند است.

مسلمانان

آیه قرآن: لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ

بهارا کفایت زده و سر زده

امام علی (ع): « پیامبر یک طیب سیار بود، برخلاف سایر طیبیان او خود به سراغ مردم می رفت »

پیامبر (ص): « اگر کافری در جنگ کشته شد او را مثله (تکه تکه) نکنید... »

پیامبر (ص): « اگر در بحبوحه جنگ، یکی از مشرکان خواست تا در مورد حقیقت اسلام مطالبی

بداند او در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود... »

➕ برادر دینی ➖ به مکان امن برسانید

به دنبال جامع آباد

(۴) مبارزه با فقر و محرومیت

سیره پیامبر اکرم در رهبری جامعه

رفاقت با فقرا

پیامبر اکرم (ص): به من ایمان نیاورده است کسی که شب را با شکم سیر بخوابد و همسایه اش گرسنه باشد.

آخ

برادر

(۵) برابری و اخوت اسلامی

رسول خدا با ارزش های جاهلی مبارزه کرد.

یکی از این ارزش ها تعصب های قومی و نژادی بود.

آن حضرت برتری عرب بر غیرعرب را که از سنت های غلط جاهلی بود، باطل کرد و هرگونه فخر و افتخار به این گونه مسائل را مذموم شمرد.

ملاک وی در تقسیم بندی، **تقوای** انسان ها بود و سرلوحه کار آن حضرت، این آیه شریفه بود:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ **اتِّقَاكُمْ** إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

ای مردم، همانا شما را از یک مرد و یک زن آفریدیم، و شما را اقوام و قبیله ها قرار دادیم، تا با یکدیگر انس و آشنایی یابید، بی گمان **گرامی ترین** شما نزد خدا **با تقواترین** شماست، همانا که خداوند دانای آگاه است.

رسول خدا (ص) در **مدینه حکومت اسلامی** را بنا کرد و به طور طبیعی، افراد پیرامون وی بیشتر از مردم مدینه و مکه بودند.

سُرعِ اسلام از مکه (۱۳ سال)

سُرعِ حکومت اسلامی از مدینه (۱۰ سال)

اما اگر افرادی غیرعرب، ایمان می‌آوردند و در جمع مؤمنان قرار می‌گرفتند عزت و شرافتی مانند دیگران می‌یافتند و متناسب با تواناییشان مسئولیت می‌گرفتند.

در میان صمیمی‌ترین یاران پیامبر، شخصیت‌هایی چون سلمان از ایران و بلال از حبشه به چشم می‌خورد که گویای توجه وی به همه انسان‌ها از هر تژادی بوده است.

مهم‌ترین ثمرات اخوت مسلمانان با یکدیگر، به وجود آمدن قدرت بزرگی است که زورگویان و مخالفان با اسلام را از تجاوز به حقوق ملت های مسلمان باز می‌دارد و فرصت پیشرفت مسلمانان را فراهم می‌کند.

اما با کمال تأسف مشاهده می‌کنیم که در یکی دو قرن اخیر، دشمنان اسلام با یک نقشه دقیق و برنامه ریزی شده همبستگی مسلمانان را به دشمنی با یکدیگر تبدیل کرده و اختلافات معمولی اقوام و مذاهب اسلامی را بزرگ جلوه دادند.

یکی از نتایج زیانبار این اختلاف‌ها:

تجزیه کشورهای بزرگ اسلامی به کشورهای کوچک در سده اخیر بود تا قدرت‌های استعمارگر به راحتی بتوانند بر آنها سلطه پیدا کنند و ذخایر آنان را به تاراج ببرند.

این سیاست اکنون نیز از سوی این قدرت‌های استعماری در کشورهای منطقه در حال اجراست.

امام خمینی (ره): «ای مسلمانان جهان که به **حقیقت اسلام** ایمان دارید، به پا خیزید و در زیر پرچم توحید و در سایه **تعلیمات اسلام مجتمع** شوید و دست خیانت ابرقدرت‌ها را از ممالک خود و خزائن سرشار آن کوتاه کنید... دست از اختلافات و ~~مواهای~~ نفسانی بردارید که شما دارای همه چیز هستید. بر فرهنگ اسلامی تکیه کنید و با غرب و غرب‌زدگی مبارزه نمایید و روی پای خودتان بایستید.»

برنامه ای برای وحدت مسلمانان

۱) خود را از سایر مسلمانان دور ندانیم و برای پیشرفت جهان اسلام و پیروزی و سربلندی مسلمانان، در تمام نقاط جهان تلاش کنیم و به این سخن پیامبرگرامی توجه کامل داشته باشیم که فرمود: «مَنْ أَصْبَحَ وَ لَمْ يَهْتَمْ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ»
کسی که صبح کند و در اندیشه رسیدگی به سایر مسلمانان نباشد، مسلمان نیست.

ملک مسلمان

۲) از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم.

کسانی که می‌خواهند مسلمانان را با هم دشمن کنند، با استفاده از همین توهین‌ها، بذر دشمنی را میان مسلمانان می‌کارند و در موقع مناسب، محصول آن را درو می‌کنند تا به هدف خود برسند.

برنامه ای برای وحدت مسلمانان

(۳) از مظلومان در تمام نقاط جهان، با روش‌های درست دفاع کنیم و برای رهایی آنان از ظلم بکوشیم و به این سخن رسول خدا (ص) به خوبی عمل کنیم که فرمود: «هرکس فریاد دادخواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می‌طلبد بشنود، اما به یاری آن مظلوم برخیزد، مسلمان نیست.»

ملاک مسلمان

(۴) اعتقادات خود را با دانش و استدلال، اعتلا و ارتقا ببخشیم تا بتوانیم با دیگر مسلمانان براساس معرفت و استدلال سخن بگوییم و اعتقادات خود را به نحو صحیح و بدون نزاع و ناسزاگویی بیان کنیم.

دفاع منطقی از اعتقادات، نه تنها سبب تفرقه و جدایی نمی‌شود، بلکه دل‌ها را به یکدیگر نزدیک می‌کند.

برنامه ای برای وحدت مسلمانان

۵) کسانی را که به ظاهر، خود را مسلمان می نامند، ولی با دشمنان اسلام دوستی می ورزند، بشناسیم و فریب برنامه های آنان را نخوریم.

پویش علمی
ماندگار البرز

روش این گروه ها چنین است که دشمنان اسلام مانند صهیونیست ها را دوست و برخی مسلمانان را دشمن معرفی می کنند؛

به طوریکه مردم عادی به تدریج با دشمنان واقعی اسلام دوستی کنند و با گروهی از مسلمانان، دشمنی ورزند.

درس هفتم

امامت، تداوم رسالت

سرنوشت مسئولیت‌های پیامبر(ص) پس از رحلت ایشان

مسئولیت اول، یعنی دریافت و ابلاغ وحی به مردم، با ختم نبوت پایان می‌پذیرد.

ضمن سوم

ولایت‌نظامی

مسئولیت «تعلیم و تبیین دین (مرجعیت علمی)» و «ولایت و حکومت»: تعیین جانشین برای انجام این دو مسئولیت

ضمن اول: سکوت قرآن و پیامبر(ص)
ضمن دوم: پایان دوسئولیت (گرایش جغرافیایی - نیاز به امام و جانشین)

رویدادهای تعیین امام توسط خداوند و معرفی به مردم توسط پیامبر اکرم (ص)

۱) نزول آیه انذار: حدود سه سال از بعثت گذشته بود که آیه انذار از جانب خداوند به پیامبر نازل شد:

تختین رویداد از نظر تاریخی

وَ اَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْاقْرَبِينَ

دعوت رسول خدا از چهل نفر از بزرگان بنی هاشم را و سخن گفتن درباره اسلام با آنان

پیامبر اکرم (ص): «همانا این، برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود.»

علی (ع)، اخوت و وصیت خلافت

سیزده سال

۲) نزول آیه ولایت:

اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَ رَسُوْلُهُ وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُوْنَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُوْنَ

تکبیر مردم - نماز خدا

آیه حقه

ولایت معنوی پیامبر (ص)

رویدادهای تعیین امام توسط خداوند و معرفی به مردم توسط پیامبر اکرم (ص)

جابر بن عبد الله انصاری

(۳) حدیث جابر:

یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم...

پیامبر (ص): «ای جابر، آنان جانشینان من و امامان بعد از من اند. نخستین آنان علی بن ابی طالب است و سپس به ترتیب: حسن بن علی، حسین بن علی، علی بن الحسین، محمد بن علی؛ و تو در هنگام پیری او را خواهی دید و هر وقت او را دیدی، سلام مرا به او برسان. پس از محمد بن علی به ترتیب، جعفر بن محمد، موسی بن جعفر، علی بن موسی، محمد بن علی، علی بن محمد، حسن بن علی و پس از ایشان فرزندش می باشد که هم نام و هم کنیه من است اوست که از نظر مردم پنهان می شود و غیبت او طولانی می گردد تا آنجا که فقط افرادی که ایمان راسخ دارند، بر عقیده به او باقی می مانند.»

تنها صریح داران نام کمال

پیش علم
ماندگار البرز

رویدادهای تعیین امام توسط خداوند و معرفی به مردم توسط پیامبر اکرم (ص)

علی مع القرآن و القرآن مع علی

آزین رویداد از نظر تاریخی

(۴) حدیث ثقلین:

پیامبر اکرم (ص) (به طور مکرر، از جمله در روزهای آخر عمر خود): انی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی ما ان تمسکتم بهما لن تضلوا ابداً و انهما لن یفترقا حتی یردا علی الحوض

حدیث حقیقی

همراهی همیشگی قرآن و اهل بیت (ع)

هدایت همیشگی در گرو تمسک به اهل بیت (ع)

(۵) حدیث منزلت: موسی (ع) مبارزه با فرعون هارون شریک در هدایت

پیامبر اکرم (ص) (بارها به حضرت علی (ع): انت منی بمنزله هارون من موسی الا انه لا نبی بعدی

تفاوت
فتم نبوت

شاهت
جانشینی/ویر

علی (ع)، پیامبر

رویدادهای تعیین امام توسط خداوند و معرفی به مردم توسط پیامبر اکرم (ص)

۱۸ ذی الحجه سال ۱۰ هجری یس از حج در بازگشت به مدینه

(۶) حدیث غدیر:

خدا فی

«حَجَّهَ الْبَلَاغِ» و «حَجَّهَ الْوَدَاعِ»: آخرین حج در عمر مبارک پیامبر (ص) که در آخرین سال زندگی ایشان برگزار شد.

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَ إِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

دگر می به پیامبر (ص)

اهمیت غدیر = کل رسالت پیامبر (ص)

استغفار پرستی

پیامبر (ص): أَيُّهَا النَّاسُ (من) أُولَى النَّاسِ مِنْ أَنْفُسِهِمْ... (من) كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلَى مَوْلَاهُ

ابلاغ و عیام الی حدیث غدیر

افزار گیری

ببرید - بکشد - بکشد

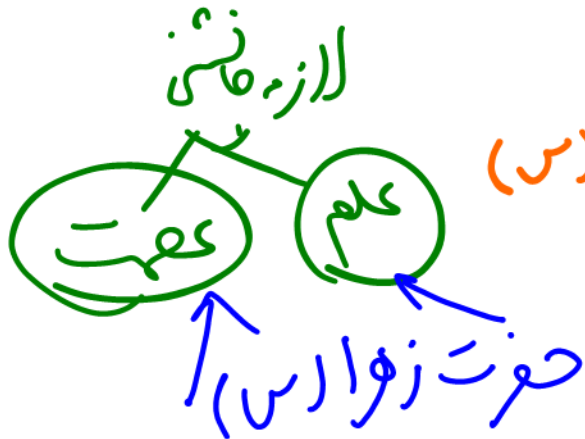
عصمت ائمه اطهار (ع)

اُمّ سلمه (س) : فاطمه (س) - علی (ع) - حسن (ع) - حسین (ع)

□ دعای پیامبر (ص) : «خدا یا! اینان اهل بیت من اند؛ آنان را از هر پلیدی و ناپاکی حفظ کن»
نزول آیه تطهیر

آیه حفظی

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

صح - رفتن به مسجد - تبدیل خانه به علم (س)

عَلَىٰ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ

درس هشتم

جان و جاننتین پیامبر (ص)

امام علی (ع)

پویش علمی
ماندگار البرز

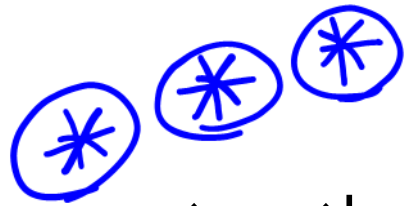
اختلاف سن علی (ع) با پیامبر: ۱۰ سال

تولد: ده سال قبل از بعثت پیامبر در خانه کعبه

نام گذاری توسط پدرش حضرت ابوطالب به پیشنهاد پیامبر

علی به معنای « بلندمرتبه » و « والا »

نمونه‌هایی از جانفشانی حضرت علی (ع) در راه اسلام

پیش‌علمی
ماندگارالبرز

- ۰ حفظ جان پیامبر (ص) در شعب ابی طالب در سه سالی که پیامبر در محاصره اقتصادی بود
- ۰ خوابیدن در جای پیامبر در هنگام توطئه دشمنان برای کشتن آن حضرت
- ۰ رشادت و قهرمانی بی نظیر در جنگ بدر
- ۰ استقامت و فداکاری در جنگ احد با وجود زخم‌های فراوان
- ۰ انداختن رعب در دل دشمنان و فراری دادن آنان با شکست دادن پهلوان عرب «عمر بن عبدود» در جنگ خندق
- ۰ فتح قلعه‌های خیبر و شکستن بت‌های خانه کعبه در هنگام فتح شهر مکه

نمونه‌هایی از جانفشانی حضرت علی (ع) در راه اسلام

- 0 حفظ جان پیامبر (ص) در شعب ابی طالب در سه سالی که پیامبر در محاصره اقتصادی بود
- 0 خوابیدن در جای پیامبر در هنگام توطئه دشمنان برای کشتن آن حضرت
- 0 رشادت و قهرمانی بی نظیر در جنگ بدر
- 0 استقامت و فداکاری در جنگ احد با وجود زخم‌های فراوان
- 0 انداختن رعب در دل دشمنان و فراری دادن آنان با شکست دادن پهلوان عرب «عمر بن عبدود» در جنگ خندق
- 0 فتح قلعه‌های خیبر و شکستن بت‌های خانه کعبه در هنگام فتح شهر مکه

جابر بن عبد الله انصاری - کنا رکعہ

پیامبر اکرم (ص): سوگند به خدایی که جانم در دست قدرت اوست، این مرد و شیعیان و پیروان او، رستگاران و در روز قیامت، اهل نجات اند.

... اولین رستگاران ...

شیعه: ...

برادرم

به برترین جنبه‌ها

خیر البریه

علی (ع) پیروان او

رسول خدا (ص): عَلَىٰ مَعَ الْقُرْآنِ وَالْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ

... حدیث نقلی ...
... کتاب الله ...
... عزت اهل بیت ...

سول خدا (ص): عَلَىٰ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ

... آیه تلهیر ...
... اهل البیت ...
... تلهیر ...

علم / عدالت / عفت

فضائل و ویژگی‌های امام علی(ع)

۱- علم بی کران

نمونه: کتاب «نهج البلاغه»: بخشی از سخنرانی‌ها، نامه‌ها و پند و اندرزهای امام علی(ع)

کلمات قصار

تنها معلم امیرالمؤمنین: پیامبر اکرم (ص)
پیامبر اکرم(ص): أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَ عَلَى بَابِهَا فَمَنْ أَرَادَ الْعِلْمَ فَلْيَأْتِهَا مِنْ بَابِهَا

باید

پیامبر اکرم

و جوب ببعید - از علی(ع)

فعل
کتابیه

فدا
ور
کتابیه

امام علی(ع): « هرگاه از پیامبر سؤال می کردم، پاسخم را می داد و اگر در حضورش سکوت می کردم، ایشان پیشگام می شد و از دانش خود مرا بهره مند می ساخت»

در یک روز هزار باب علم هر ولایت معنی

سؤال در میدان جنگ

امام علی (ع): « کار را واژگون کرده ای! می خواهی حق و باطل را به وسیله شخصیتها بشناسی، درحالیکه شخصیت ها هستند که باید با مقیاس حق، سنجیده شوند. ابتدا حق را بشناس تا بتوانی اهل آن را بشناسی؛ و نیز ابتدا باطل را بشناس تا بتوانی اهل آن را شناسایی کنی»

فضائل و ویژگی‌های امام علی(ع)

۲- عدالت بی مانند

الگو قرار دادن سیره و روش پیامبر و مبارزه با تبعیض و ~~نابرابری~~ و برقراری عدالت از همان آغاز کار

امام علی (ع) (در روزهای آغازین حکومت در مسجد): «ای مردم، گروهی بیش از حق^۳ خود از بیت المال و اموال عمومی برداشته اند و جیب خود را انباشته اند و ملک و باغ خریده اند اینان در حقیقت ننگ دنیا و عذاب آخرت را خریده اند...»

امام علی (ع): «سوگند به خدا، اگر همه دنیا را با تمام وسعتش به من بدهند تا به اندازه گرفتن پوست جو از دهان موری، خدا را نافرمانی کنم، نخواهم کرد»

امام علی (ع): « به خدا سوگند، حتی برای دو روز نیز او (معاویه) را به کار نخواهم گماشت و من هیچ گاه گمراه کنندگان را کارگزار خود قرار نخواهم داد.»

امام علی (ع): « من که امام شما هستم، از این جهان به دو جامه کهنه، بسنده کرده و از خوراکی ها به دو قرص نان، بدانید که شما نمی توانید اینگونه زندگی کنید؛ لیکن مرا در پارسایی و تلاش و پاکدامنی و درستکاری یاری نمایید »

۲

۱

تقوا

۴

۵

درس نهم

وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی
مسلمانان پس از رحلت رسول خدا (ص)

هشدار به مسلمانان - بازگشت به جاهلیت در اثر قدرت نفوذ پیغمبر

آیه بیدارم

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ

قدرت نفوذ پیغمبر

بشی‌گویی - ولایت معنوی

امیرالمؤمنین علی (ع) (در سخنرانی‌های متعدد): «سوگند به خداوندی که جانم به دست قدرت اوست، آن مردم [شامیان] بر شما پیروز خواهند شد؛ نه از آن جهت که آنان به حق نزدیک ترند بلکه به این جهت که آنان در راه باطلی که زمامدارشان می‌رود شتابان فرمان او را می‌برند و شما در حق من بی‌اعتنائی و کندی می‌کنید. به خدا سوگند، این مطلب، قلب انسان را به درد می‌آورد که آن‌ها در مسیر باطل خود این چنین متحدند، و شما در راه حق، این گونه متفرق و پراکنده اید»

امیرالمؤمنین علی (ع): «به خدا سوگند، بنی امیه چنان به ستمگری و حکومت ادامه دهند که حرامی باقی نماند جز آنکه حلال شمارند... تا آنکه در حکومتشان دو دسته بگریند: دسته‌ای برای دین خود که آن را از دست داده اند و دسته‌ای برای دنیای خود که به آن نرسیده اند»

منوعیت نوشتن احادیث

چالش‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی عصر ائمه (ع)

۱) ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم

نتایج نامطلوب نگهداری حدیث به این شیوه:

• الف) افزایش احتمال خطا در نقل احادیث یافت و امکان کم و زیاد شدن عبارت‌ها یا فراموش شدن اصل حدیث.

• ب) ایجاد شرایط مناسب برای جاعلان حدیث و جعل و تحریف حدیث براساس غرض‌های شخصی به یا از نقل برخی احادیث خودداری به نفع حاکمان ستمگر.

• ج) بی بهره ماندن بسیاری از مردم و محققان از یک منبع مهم هدایت و دخالت دادن سلیقه شخصی در احکام دین.

بخزکائمه متصل به ائمه برزخ [تمسک...]

پویش علمی
ماندگارالبرز

چالش‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی عصر ائمه (ع)

(۲) تحریف در معارف اسلامی و جعل احادیث

۱۰- منع نوشتن احادیث پس از رحلت پیامبر (ص) ۲- نیاز حاکمان جور و صاحبان قدرت به توجیه موقعیت خود و همچنین اقدامات مخالف اسلام آنان عامل جعل و تحریف احادیث بود.

انزوا و کس

مخبر قابل اعتماد

انزوا (منزور) ۱

(۳) ارائه الگوهای نامناسب

تلاش حاکمان برای انزوای شخصیت‌های اصیل اسلامی، به خصوص اهل بیت پیامبر و اسوه ساختن افرادی که در اندیشه و عمل و اخلاق از معیارهای اسلامی به دور بودند.

(۴) تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت

ورود جاهلیت با شکلی جدید در زندگی اجتماعی مسلمانان پس از گذشت مدتی از رحلت رسول خدا (ص) منزوی شدن شخصیت‌های باتقوا، جهادگر و مورد احترام و اعتماد پیامبر و قرب و منزلت یافتن طالبان قدرت

درس دهم

مسئولیت در (امان)
۱- تعلیم و تربیت و حق (ارجاع به سرزنش)
۲- اجراء (کام اسلام با حکومت) (و لایست ظاهر)
درس ۱۰
درس ۱۱

احیای ارزش‌های راسنین

امیرالمؤمنین علی(ع): « به زودی پس از من، زمانی فرامی رسد که در آن زمان، چیزی پوشیده تر از حق و آشکارتر از باطل و رایج تر از دروغ بر خدا و پیامبرش نباشد. .. »

طبر کردن از
راه حل‌های = لاهل بیت

تلاش و مجاهدت امامان (ع) در قالب مسئولیت مرجعیت دینی

۱) تعلیم و تفسیر قرآن کریم

کَعْتَار - رَقَار - یَابِهْ

۲) اقدام برای حفظ سخنان و سیره پیامبر (ص)

نمونه: حدیث زنجیره‌های طلا (سلسله الذهب)

مدینه - منی - بصره - کوفه - مدینه

شرط نوحیه، الهامت از امام است.

بگفتی نوحیه در زندگی اقبای با پیروی از

نام امام حسن (ع) نیست امام با

امام رضا (ع): «من از پدرم، امام کاظم شنیدم و ایشان از پدرش، امام صادق و ایشان از پدرش، امام باقر و ایشان از پدرش، امام سجاد و ایشان از پدرش، امام حسین و ایشان از پدرش، امام علی و ایشان از رسول خدا شنید که فرمود: خداوند می فرماید: کَلِمَةُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حِصْنِي فَمَنْ دَخَلَ حِصْنِي أَمِنَ مِنْ عَذَابِي: کَلِمَةُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَلْعُهُ مُحْكَمٌ مِنْ أَسْتِ، هَرَكْسٌ بِهِ أَيْنَ قَلْعُهُ مُحْكَمٌ مِنْ وَارِدٍ شُود، از عذاب من در امان می ماند» پس از اندکی درنگ، امام فرمود: «بِشُرُوطِهَا (انا من شُرُوطِهَا: اما به شرط های آن، و من از جمله شرط های آن هستم. «

امام رضا (ع)

معرفی خود
به عزرائیل (ع)

تلاش و مجاهدت امامان (ع) در قالب مسئولیت مرجعیت دینی

۳) تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو: *کلمه‌های عزائم و اسد* *از ائمه و اولاد*

فراهم آمدن کتاب‌های بزرگ در حدیث و سیره ائمه اطهار در کنار سیره پیامبر و قرآن کریم.
از جمله نهج البلاغه و صحیفه سجادیه و کتب *چهارگانه* *کافی* از کلینی، «من لایحضره الفقیه» از *امام علی (ع)* *امام سجاد (ع)*
شیخ صدوق، «تهذیب» و «استبصار» از شیخ طوسی

تلاش و مجاهدت امامان (ع) در قالب مسئولیت مرجعیت دینی

۴) تربیت شخصیت‌های اسلامی:

۰ یاران امام علی (ع)

□ گروه اول : سلمان فارسی، عمار، ابوذر و مقداد : یاران برجسته رسول خدا که پس از ایشان نیز همراه امام علی (ع) ماندند.

□ گروه دوم : اویس قرنی، کمیل بن زیاد، میثم تمار و رشیده‌جری ، عبدالله بن عباس، مالک اشتر و محمد بن ابی بکر

۰ یاران امام سجاد (ع): ابو حمزه ثمالی و سعید بن جبیر

۰ شاگردان سایر ائمه: ابوحنیفه، امام مذهب حنفی، محمد بن ادریس، امام مذهب شافعی، مالک بن انس، پیشوای مذهب مالکی و نیز سفیان ثوری

درس یازدهم

احیای ارزش‌های راسنین

ولایت عاقری

جهات مبارزه امامان بزرگوار با حاکمان زمان خود:

اول: برخورداری از حق رهبری و اداره جامعه از جانب خداوند

دوم: زیر پا گذاشتن قوانین اسلام توسط حاکمان غاصب و ستم به مردم * امر به معروف و نهی از منکر

ایمان یمندار معلول
قوان
سیرت آسمانی
عنت
معلول
أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَ مَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَ يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا

اصول کلی امامان در مبارزه با حاکمان

۱- عدم تأیید حاکمان

یاسه کار درست حاکم نه
حکومت حاکم!

اثر اک حاکم در غصب خلافت

تفاوت حاکم در جاهایی که یک حاکم به حق دستور خدا عمل کرد.

۲- معرفی خویش به عنوان امام بر حق ① سنة الله و آمان شریکها

امام صادق (ع) (در روز عرفه): «ای مردم! رسول خدا امام و رهبر بود، پس از او علی و سپس حسن و حسین و علی بن حسین و محمد بن علی به ترتیب، امام بودند و اکنون من امام هستم»

اصول کلی امامان در مبارزه با حاکمان

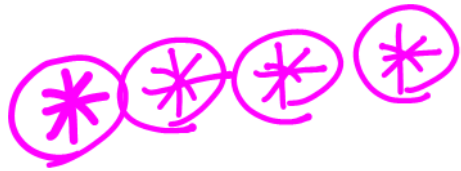
۳- انتخاب شیوه های درست مبارزه:

هدف

انتخاب شیوه مبارزه با حاکمان متناسب با شرایط زمان □ ۱- بقای تفکر اسلام راستین ۲- سست شدن تدریجی بنای ظلم و جور بنی امیه و بنی عباس ۳- معرفی روش زندگی امامان، به نسل های آینده.

هم ترین تعاریف

تقیه: مخفی کردن آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد □ در عین ضربه زدن به دشمن، کم تر ضربه بخورند.

مرور برخی از اقدامات امامان بزرگوار علیهم السلام

نام امام	اقدامات
۱- امام علی (ع)	<p><u>سکوت</u> به منظور حفظ نظام نوپای اسلامی ، عدم گوشه‌گیری ، <u>انتقاد</u> از خلفا هر جا که کاری خلاف موازین اسلام می‌دید، یاری <u>خلفا</u> هر جا که از وی کمک می‌خواستند، پذیرش حکومت پس از <u>خلیفه سوم</u> به دلیل درخواست های <u>کثیر مردم</u> ، دستور برکناری فرمانداران فاسد و ظالمی همچون معاویه و برقراری عدالت در جامعه</p>
۲- امام حسن (ع)	<p>دستور <u>جهاد علیه معاویه</u> مانند پدر بزرگوارشان، منصرف شدن بیش تر فرماندهان سپاه امام از نبرد با معاویه به دلیل <u>حیله‌ها و نیرنگ‌های گوناگون</u> او ، امضاء قرارداد صلح با معاویه بر خلاف میل خود، تعهد معاویه نسبت به آزاد ندادن شیعیان و یاران امیرالمؤمنین و عدم تعیین <u>جانشین</u> برای خود ، <u>نقض بندهای</u> قرارداد توسط معاویه و تعیین یزید به عنوان جانشین خود .</p>

پیش علم
ماندگار البرز

مرور برخی از اقدامات امامان بزرگوار علیهم السلام

نام امام	اقدامات
۳- امام حسین (ع)	استمرار صلح با معاویه همانند برادر بزرگوارش (به مدت ده سال) ، تغییر روش با انتصاب یزید به حکومت و قیام علیه وی
۴- امام سجاد (ع)	گسترش معارف از طریق دعا، تجدید حیات نهضت شیعیان ، تربیت انسان‌هایی فداکار و معتقد و دارای بینش عمیق، ظهور تشیع به عنوان یک جریان بزرگ فکری و سیاسی فعال در جامعه
۵- امام محمد باقر (ع)	زمان معرفی اسلام اصیل ، آغاز نهضت علمی و فرهنگی بزرگ ، تربیت شاگردان و دانشمندان پایه‌گذاری یک مدرسه علمی بزرگ در مدینه ، زیر سؤال بردن شایستگی حاکمان غاصب و جبار بنی امیه ، مخالفت با قیام علیه بنی امیه از جمله با یزید برادر خود به دلیل فرانسیدن زمان قیام علیه این حاکمان ، اطاعت یزید از برادر.

مرور برخی از اقدامات امامان بزرگوار علیهم السلام

باین امر رسید

نام امام	اقدامات
۶- امام صادق (ع)	<p>اوج گیری ناخشنودی نسبت به دستگاه بنی امیه، فعالیت دو جریان علویان و عباسیان علیه امویان، تأیید قیام زید بن علی علیه بنی امیه، پیروز شدن بنی عباس بر بنی امیه در اثر اشتباهات مسلمانان و روی آوردن آن‌ها به بنی عباس، آغاز دوران <u>اختناق</u> و سخت گیری نسبت به علویان: <u>استمرار جهاد علمی امام باقر (ع)</u>.</p>
۷- امام کاظم (ع)	<p>دوره <u>اختناق شدید</u>، استمرار مبارزه به صورت آشکار و مخفی، سال‌های طولانی در زندان، شهادت به وسیله <u>هارون</u> در زندان</p>
۸- امام رضا (ع)	<p><u>ده سال</u> از امامت ایشان در دوره <u>هارون عباسی</u>، افزایش زمینه فعالیت شیعیان با روی کار آمدن <u>مأمون</u> معرفی امام رضا (ع) به اجبار و زور به عنوان ولی عهد و جانشین توسط مأمون، <u>شهادت امام توسط مأمون</u>.</p>

پویش علمی
ماندگار البرز

عن نبی
صوت
طبی
بکار

مرور برخی از اقدامات امامان بزرگوار علیهم السلام

پویش علمی
ماندگار البرز

پویش جهاد علمی دبیرستان ماندگار البرز

نام امام	اقدامات
۹. امام جواد (ع) تا امام زمان (عج)	<p>ظهور مرحله بسیار سختی برای شیعیان و علویان با شهادت امام رضا ، مشکل شدن ارتباط معمولی و رفت و آمد به خانه امام جواد (ع) انتقال اجباری امام هادی (ع) به مرکز خلافت یعنی سامرا ، اسکان در پادگان نظامی ، شهادت در همین محل</p> <p>شهادت امام حسن عسکری (ع) در همین محل و به همین ترتیب .</p> <p>اوج گیری فعالیت وکلا و نمایندگان امام در این دوره باهدف جلوگیری از ازهم پاشیدگی شیعیان و آماده سازی زمینه برای غیبت امام عصر (عج)</p>
زمان امامت امام عصر (عج)	<p>دوره غیبت صغری، ارتباط با مردم از طریق چهار نایب خاص، به ترتیب یکی پس از دیگری</p> <p>دوره غیبت کبری (طولانی) : قطع شیوه ارتباط نواب خاص و رهبری و راهنمایی جامعه بصورت عام</p>

نمایندگانی
جامعه بزرگ
ایمانی

۱۲۶۱

در عمل، سبب بکرم نه در روف و ادعا!

وظیفه ما در برابر پیامبر و امامان

امام صادق (ع) (خطاب به شیعیان):

« کونوا لَنَا زِينًا وَ لَا تَكُونُوا عَلَيْنَا شَيْنًا : مایه زینت و زیبایی ما باشید، نه مایه زشتی و عیب ما »

امر نی

درس دوازدهم

عصر غیبت امام زمان (عج)

نوله ۹۲۵۵
۱۵ ایشین جمع

[illegible]

فعال اکمبالف خود دوران امامت امام زمان (عج)
فعال اسم فاعل جمع فاعل

اول - غیبت صغری (کوتاه تر) : به مدت ۶۹ سال از سال ۲۶۰ تا سال ۳۲۹ هـ.ق.

«نواب اربعه» و «نواب خاص»: چهار یار مورد اعتماد امام و واسطه ارتباط با پیروان.

دوم - غیبت کبری (طولانی تر): از سال ۳۲۹ ه.ق تا کنون (بیش از ۱۱۸۰ سال)

نام گذاری به دلیل طولانی بودن زمان غیبت

پایان غیبت (امامت حضوری): زمانی که مسلمانان و **جامعه انسانی** شایستگی درک ظهور و بهره مندی کامل از وجود آخرین حجت الهی را پیدا کنند.

زندگی نامه مختصر امام دوازدهم

حضرت مهدی (عج)

۵ دوازدهمین امام ما- تولد: سپیده دم جمعه، نیمه شعبان سال ۲۵۵ هـ.ق، در «سامرا»

اقدامات امام حسن عسکری (ع)

۱- حفظ ایشان از گزند حاکمان عباسی توسط امام حسن عسگری که تصمیم به قتل وی داشتند

۲- معرفی ایشان به بعضی از یاران نزدیک و مورد اعتماد خود و به عنوان امام بعد از خود.

شروع امامت و غیبت : در سال ۲۶۰ ق (در ۵ سالگی) پس از شهادت امام حسن عسکری (ع).

دلایل غیبت امام عصر (عج)

۱) ناسپاسی و قدرناشناسی مردم در حصار رفتار حاکمان با امامان قتل!

۲) سخت گیری حاکمان عباسی و طراحي نقشه قتل امام زمان (در خطر بودن جان آن حضرت)

حدیث جابر

۴۱

امام علی (ع): «زمین از حجت خدا (امام) خالی نمی ماند. اما خداوند، به علت ستمگری انسان ها و زیاده روی شان در گناه، آنان را از وجود حجت در میانشان بی بهره می سازد.»

عوامل سبب از رفتن نعت: ۱) ستمگری ۲) گناه ۳) رفتار مردم

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَهُ أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ۚ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

خداوند بی دلیل نعت می دهد
سنت و قانون اقبای!
ملاک: رفتار اکثریت مردم!
متناسب با رفتار مردم، سبب نعت می کنه

مرجع دینی
ولایت خاوری

چگونگی امامت حضرت مهدی در عصر غیبت

ولایت معنوی و مستقیم

امیر المؤمنین علی (ع): «حجت خداوند در میان مردم حضور دارد، از معابر و خیابان ها عبور می کند؛ به نقاط مختلف می رود، سخن مردم را می شنود و بر جماعت مردم سلام می کند...؛ تا اینکه زمان ظهور و وعده الهی و ندای آسمانی فرا می رسد. هان! آن روز، روز شادی فرزندان علی و پیروان اوست.»

نام امام زمان (ع) بر سر خفته

نونه اولایه معنوی

مسئولیت های امام (عج) در عصر غیبت: انجام مستقیم وظیفه ولایت معنوی و غیر مستقیم ولایت ظاهری و مرجعیت دینی

درس سیزدهم

در انتظار ظهور

اما از زمان (ع)

برآی آفتاب صبح امید

مترده آخر الزما

دوران عیست

که در دام شب هجران اسیرم

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا

وعدۀ خدا به اهل ایمان و عمل صالح (مؤمنان صالح)

خداقت و جان منی! استوار اید در کل عالم! امنیت و اگیر (تخلد)

هدف نهایی

و نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ

وعدۀ خدا به مستضعفان ایمان (رهبران) دنیا وارثان شر و تبار جهان

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ

داود تورات موسی

وعدۀ خدا به بندهاں شایسته به ارث بردن زمین! وعدۀ الهی در کتاب ابراهیم

موعود و منجی در ادیان: عقیده اصلی همه پیامبران الهی: طرح الهی برای تحقق وعده الهی پیروزی حق بر باطل در آینده تاریخ.

اختلاف ادیان در مصداق منجی (کُفّس خوردنظر)

موعود در اسلام: ظهور منجی انسانها در آخر الزمان و رساندن جهان به نهایت عدل. این منجی، امام مهدی (ع) است که از نسل پیامبر اکرم (ص) می باشد.

اُتْرَاک سِیع و اهل سنت

اختلاف سِیع و اهل سنت

اعتقاد اهل سنت: امام «مهدی» از نسل پیامبر اکرم و حضرت فاطمه (س) است اما هنوز به دنیا نیامده است.

اعتقاد شیعیان: موعود و منجی انسان ها، دوازدهمین امام و فرزند امام حسن عسکری است.

مسئولیت‌های منتظران

۱- تقویت معرفت و محبت به امام :

پیامبر اکرم (در سخنانی ضمن معرفی همه امامان): «هرکس که دوست دارد خدا را در حال ایمان کامل و مسلمانی مورد رضایت او ملاقات کند ولایت و محبت امام عصر را بپذیرد.»

پیامبر اکرم (ص): مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفِ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً.

پیامبر اکرم (ص) به امام علی (ع) فرمود: «بزرگترین مردمان در ایمان و یقین، کسانی اند که در روزگاران آینده زندگی می‌کنند، آنان پیامبرشان را ندیده اند، امام آنها در غیبت است و فقط به سبب خواندن قرآن کریم و احادیث معصومین [و تفکر در آنها] ایمان می‌آورند.»

مسئولیت‌های منتظران

۲- پیروی از فرمان‌های امام عصر (عج): در زمان غیبت الاعت از حکم‌دستوار مجتهدین

رسول خدا (ص): «خوشا به حال کسی که به حضور «قائم» برسد در حالی که پیش از قیام او نیز پیرو او باشد.»

مسئولیت‌های منتظران

۱ سرفراز و محبت

۲ پیروز

۳ آمادگی

عصر غیبت = عصر آماده باش!

۳- آماده کردن خود و جامعه برای ظهور:

هسته مرکزی این یاران: ۳۱۳ نفر؛ به تعداد یاران پیامبر اکرم در جنگ بدر.

امام علی(ع) (درباره کسانی که با امام بیعت می کنند): «امام با این شرط با آنها بیعت می کند که در امانت خیانت نکنند، پاکدامن باشند، اهل دشنام و کلمات زشت نباشند...»

امام صادق در توصیف یاران امام زمان می فرماید: «یاران مهدی مردمانی مقاوم، سرشار از یقین به خدا و استوارتر از صخره ها هستند؛ اگر به کوه ها روی آورند، آنها را متلاشی می کنند.»

عوامل پویایی جامعه شیعه در طول تاریخ:

۱) گذشته سرخ: اعتقاد به عاشورا، آمادگی برای شهادت و ایثار.

خون

۲) آینده سبز: انتظار برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان، زیر پرچم امام عصر.

سبز

مسئولیت‌های منتظران

صبار

آمادگی

و پروی

① معرفت

۴- دعا برای ظهور امام:

امیر مؤمنان (ع): «منتظر فرج الهی باشید و از لطف الهی مأیوس نشوید و بدانید که محبوبترین کارها نزد خداوند، انتظار فرج است.»

پویش علمی
ماندگار البرز

نگاهی به جامعه مهدوی - ویژگی‌های حکومت عباسی

پیش‌علمی
ماندگارالبرز

(۱) عدالت گستری: در جامعه مهدوی، قطب مرفه و قطب فقیر، طبقه مستکبر و طبقه مستضعف وجود ندارد. قسط / عامل رفاه افوام: بقص

پیامبر اکرم (ص): «با ظهور امام عصر خداوند زمین را از قسط و عدل پر خواهد کرد، بعد از اینکه از ظلم و جور پر شده باشد.»

امام باقر (ع): «آن چنان میان مردم مساوات برقرار می‌کند که نیازمندی پیدا نخواهد شد تا به او زکات داده شود.»

(۲) آبادانی: برکت و آبادانی همه سرزمین‌ها را فرا می‌گیرد. آیه قرآن: «اگر اهالی شهرها ایمان آورده و تقوا پیشه کرده بودند، درهای برکات از آسمان و زمین را بر آنها می‌گشودیم..» سنت و قانون اقامتی (الشربت مردم)

امام صادق (ع): «در آن هنگام زمین، ذخایر خود را آشکار می‌کند و برکات خود را ظاهر می‌سازد.»

نگاهی به جامعه مهدوی

پیش‌علمی
ماندگارالبرز

(۳) شکوفایی عقل و علم: این دوران زمان کامل شدن عقل‌های آدمیان است. اگر دانشی که بشر از ابتدای خلقتش تا زمان ظهور به دست آورده، به اندازه دو حرف از بیست و هشت حرف باشد، در عصر مهدوی به تعداد سایر حروف بر دانش بشر افزوده می‌شود.

لَبَّيْهُم مِّنْ بَعْدِ خُوفِهِمْ أَمَّا

(۴) امنیت کامل: در آن دوران، اگر کسی از شرق یا غرب عالم، شب یا روز، زن یا مرد و به تنهایی به سمت دیگر حرکت کند، احساس ناامنی و ترس نمی‌کند.

(۵) فراهم شدن زمینه رشد و کمال (مهم‌ترین ویژگی حکومت مهدوی): انسان‌ها به هدفی که خدا در خلقت برای آنها تعیین کرده، بهتر و آسان‌تر می‌رسند.

تَرَبُّبَ فِرْزَانِ صَالِحٍ

عمری است که از حضور او جاماندیم
او منتظر است تا که ما برگردیم
صبحی گره از زمان وا خواهد شد
در راه، عزیزیت که با آمدنش

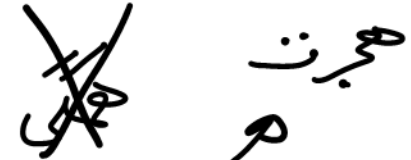
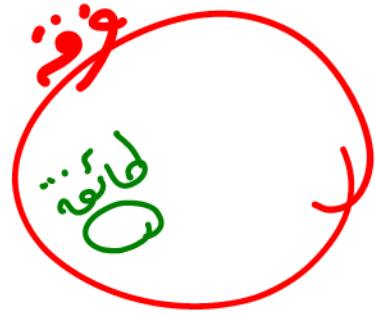
در غربت سرد خویش تنها ماندیم
ماییم که در غیبت کبری ماندیم
راز شب تار بر مال خواهد شد
هر قطب نما قبله نما خواهد شد

درس چهاردهم

مرجعیت و ولایت فقیه

مسئولیت امامان
① مرجعیت دینی
② ولایت ظاهری (حکومت)
فقیه مرجع علمی
فقیه ولی فقیه

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً فَلَوْ لَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ

کب علم رین انذارویم

لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ لِيُنذِرُوا

هدف حجرت: ①

②

لِيَتَفَقَّهُوا

راهکار پیامبر و امامان برای عصر غیبت: تربیت دانشمندانی تربیت که در حد توان به معارف و احکام دین دست یابند و به نقاط مختلف رفته و احکام اسلام را به مردم بیاموزند.

لینذروا قوّم

سیم وکلا (مانند ما)

در دین

تفقه: تلاش برای کسب معرفت عمیق

تَفَقُّه: محقق کردن ...
تَفَقُّه: مبارزه طلبی ...

فقیه: افرادی که به معرفت عمیق در دین می‌رسند و می‌توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات به دست آورند،

درجه افتداد

تقلید: مراجعه و رجوع به متخصصان در احکام دین و پیروی از ایشان. حکم نقل: در هر زمینه ...

مرجع تقلید: فقهی که مورد رجوع مردم برای پاسخ به احکام دین و پیروی مردم است.

رهبان جامع اسلام

ولی فقیه: یکی از فقیهان که توانایی سرپرستی و ولایت جامعه را دارد و عهده دار حکومت می‌شود و قوانین الهی را در جامعه به اجرا درمی‌آورد.

ولایت فقیه = ولایت موعود و معجود (امامان الهی)

پیامبر اکرم (ص): «حال کسی که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد سخت تر از حال یتیمی است که پدر را از دست داده است زیرا چنین شخصی، در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی‌داند.

شرایط فقیه قابل پیروی:

امام صادق (ع): فَمَا مَن كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِنًا لِنَفْسِهِ حَافِظًا لِدِينِهِ مُخَالِفًا لِهَوَاهُ مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ فَلِلْعَوَامِ أَنْ يَقْلُدُوهُ
واجب پیروی تعلیه

① ② ③ ④ ⑤

امام عصر (عج) (در پاسخ به یکی از یاران خود به نام اسحاق بن یعقوب درباره «رویدادهای جدید عصر غیبت»: وَأَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رَوَاةٍ حَدِيثِنَا فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَ أَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ

فقرها و فقه‌دین

رویدادهای جدید

مشترک

شرایط مرجع تقلید:

- ۱- باتقوا باشد. ۲- عادل باشد. ۳- زمان شناس باشد و بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز، به دست آورد. ۴- اعلم باشد؛ یعنی از میان فقها از همه عالمتر باشد.

اختصاصی

مشترک

شرایط ولی فقیه:

- الف) مشروعیّت: ۱- باتقوا باشد. ۲- عادل باشد. ۳- زمان شناس باشد. ۴- مدیر و مدبر باشد و بتواند جامعه را در شرایط پیچیده جهانی رهبری کند. ۵- شجاعت و قدرت روحی داشته باشد.

ب) مقبولیت: پذیرفته شده از جانب مردم باشد.

الترتیب

درس یازدهم

رحمبری و مردم

جمهوریت اسلامی

مردم سالاری دینی: اسلام، حکومتی را پیشنهاد می‌کند که قوانین آن حکومت، از جمله ویژگی‌های رهبر براساس احکام دین باشد و همچنین با حضور و دخالت مردم به وجود آمده باشد و با آرای مردم پیش برود. یعنی «جمهوری اسلامی» باشد.

جمهوری: اینکه رأی و دخالت مردم در حکومت اسلامی، نقش محوری دارد. اسلامی: این که براساس قوانین اسلام عمل می‌شود.

دمکراسی در

جمهوری اسلامی

تفاوت اساسی حکومت مردم سالاری دینی با حکومت‌های غربی

توجه حکومت اسلامی به کمال حقیقی و سعادت ابدی اما توجه جمهوری‌ها و دمکراسی‌های رایج در جهان به برآوردن تمایلات و خواسته‌های دنیوی مردم

فروتنی الهی
سه فروتنی انسانی!!

وظایف ولی فقیه و رهبر جامعه اسلامی (حقوق مردم بر رهبر)

ببرکت لطف خدا تو با مردم مهربانی
بد اصدق — برکنده سن
عفو طلب آرزوی
فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

وظایف ولی فقیه و رهبر جامعه اسلامی (حقوق مردم بر رهبر)

۱) تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه

۲) حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان

قاعده نغی بسمل

۳) تصمیم‌گیری بر اساس مشورت *شاورهم فی الأمر*

برخی نهادهای مشورت دهنده به رهبری: مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مجلس شورای اسلامی، شورای عالی امنیت ملی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و شورای عالی حوزه های علمیه و...

۴) ساده زیستی

مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه (حقوق رهبر بر مردم - وظایف مردم)

۱) وحدت و همبستگی اجتماعی

۲) استقامت و پایداری در برابر مشکلات

۳) افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی

۴) مشارکت در نظارت همگانی (امر به معروف و نهی از منکر)

۵) اولویت دادن به اهداف اجتماعی

استفاده از کالاهای داخلی

نواصرو بالحق ونواصرو بالقبر

بصیرت

وظیفه کارگزاران

کارگزاران: مدیران و مسئولان جامعه که امروزه امور سه قوه مقننه، مجریه و قضائیه را برعهده دارند؛ در واقع، کارگزاران یاران و کمک کنندگان به رهبر و خادمان ملت.

عهدنامه مالک اشتر: سیمای کارگزاران در بیان امیرالمؤمنین علی(ع)

فمانه‌ار (استانه‌ار) عصر

علت

وظیفه

شماره

۱	مهربانی با همه اقشار مردم	مردم دو دسته اند دسته ای <u>برادر دینی تو</u> و دسته ای در آفرینش <u>همانند تو</u>
۲	سعی در به دست آوردن رضایت عموم مردم	رضایت عمومی ☺ <u>خشم خواص</u> را از بین می برد با خشم عموم مردم ☹ رضایت <u>خواص</u> بی اثر می شود.
۳	دور کردن عیب جویان	همه مردم عیب دارند و مدیر جامعه بیش از دیگران باید در پنهان کردن آن ها بکوشد.
۴	شتاب نکردن در قبول و تصدیق سخن چین	سخن <u>چین</u> در چین در لباس نصیحت <u>اما خیانت کار</u>
۵	مشورت نکردن با ترسو	در انجام دادن کارها، روحیه تو را سست می کند.
۶	یکسان نبودن نیکوکار و بدکار در نظر رهبر	در این صورت، نیکوکاران کار خیر، بی رغبت و به کار بد، تشویق می شوند.
۷	انتخاب افراد مطمئن جهت تحقیق درباره وضع محرومان	این گروه بیش از دیگران به عدالت نیازمندند.
۸	عدم غفلت از پیمان شکنی دشمن	دشمن گاهی از این راه تو را غافلگیر می کند.

کشف ارتباط با سخن کوتاه

حکومت اسلامی در عصر عیسی

پیش علم
ماندگار البرز

آمادگی برای حکومت جهانی امام عصر(ع): ولایت و حکومت اسلامی، قلعه محکمی است که منتظران ظهور امام عصر با پشتوانه آن، می‌توانند خود را برای ظهور آماده کنند؛ و این، یکی از مصداق‌های دقیق «انتظار فرج» است.

درس شانزدهم

رحم‌بری و مردم

هوی و هوکی / طاف و طفران
دکمن درون / دکمن بیرون

عزت : معنای «نفوذناپذیری» و «تسلیم نبودن».

ذلت : شکست پذیری و مغلوب و تسلیم بودن

سرخند عزت : خدا !

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۚ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ

پاداشی مضاعف

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ

مجازاً هم همان اندازه

نیکوکار عامل کب عزت نفس

بدکار (لنازه) عامل کب ذلت نفس

راه‌های تقویت عزّت نفس

۱- شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک

آیه قرآن: ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم... و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم.

خداوند (خطاب به انسان): «ای فرزند آدم، این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم.»

ارزش

امام علی (ع): إِنَّهُ لَيْسَ لِنَفْسِكُمْ ثَمَنٌ إِلَّا الْجَنَّةُ فَلَا تَبِيعُوهَا إِلَّا بِهَا

راه‌های تقویت عزّت نفس

فِیْلَةُ الْعِزَّةِ

۲- توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او

امیرالمؤمنین علی (ع) (وصف انسانهایی که عزّت خود را در بندگی خدا یافته اند): «خالق جهان در نظر آنان عظیم است در نتیجه، غیر خدا در چشم آنان کوچک است.»

امیرالمؤمنین علی (ع): «بنده کسی مثل خودت نباش زیرا خداوند تو را آزاد آفریده است.»

در

اسوه های عزت در برابر ستمگران

(۱) پیامبر اکرم: رد وعده ثروت و قدرت و ریاست بر مکه هنگام محاصره طاقت فرسای مشرکان مکه پیامبر(ص): اگر اینان خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چپم بگذارند از راه حق دست بر نمی دارم و تسلیم نمی شوم.

(۲) امام حسین(ع) (نوه پیامبر): عدم بیعت با یزید (لعنت خدا بر او) هنگام محاصره توسط سی هزار جنگجو

امام حسین(ع): مرگ با عزت از زندگی با ذلت برتر است.

(۳) حضرت زینب (خواهر شجاع امام حسین(ع)): پاسخ عزت مندانه به جمله تحقیرآمیز عبیدالله بن زیاد، حاکم کوفه پس از تحمل انبوه مصائب و سختی حضرت زینب(س): [در این واقعه] جز زیبایی ندیدم .

تمایلات انسان:

اول: تمایلات عالی و برتر (تمایلات بعد روحانی): تمایلات مربوط به روح الهی و معنوی انسان

دوم: تمایلات دانی (تمایلات بعد حیوانی): تمایلات مربوط به بعد حیوانی و دنیایی انسان

دانی بعدی (البرز)
نفس لوّام
دعوت کننده
نه اماره
(هوی رهوی)
ن.

فقط
مکتب
دانی

جانی
مادر

خوب و صرفی

درس هفدهم

زمینه‌های پیوند

هدف
(ترتیب)
① پاسخ به نیاز جنسی
② انس
③ فرزند
④ رشد اخلاقی

خانواده : مقدس ترین بنای اجتماعی نزد * : شروع : با پیوند زن و مرد * تکامل : با آمدن فرزندان.

هدف دوم ازدواج : آرایش

و مِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا لِيهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

تا وی منزلت زن و مرد

هدف چهارم (عالی) : رشد اخلاقی
اعضا خانواده

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَ حَفَدَةً وَ رَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَ بِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ

هدف سوم ازدواج : رشد و پرورش فرزندان

شخصیت انسانی زن و مرد: عدم اختصاص کلمات «انس»، «انسان»، «بنی آدم» و «ناس» در قرآن کریم به جنس خاصی

نقش‌های مکمل: آفرینش زن و مرد به گونه‌ای که زوج یکدیگر باشند؛ یعنی در کنار هم قرار گیرند و یکدیگر را کامل کنند؛

مهم‌ترین عامل پایداری خانواده، درک درست از زوجیت و مکمل هم بودن زن و مرد و عمل به این درک است.

مهمترین برنامه‌ها در مورد تشکیل خانواده

۱) تقویت عفاف و پاکدامنی در خود از آغاز بلوغ؛

درخواست قرآن کریم از دختران و پسران:

- ۱- حفظ عفاف قبل از ازدواج
- ۲- پرهیز از هرگونه رابطه غیرشرعی، چه پنهان و چه آشکار، با جنس مخالف

مهمترین برنامه‌ها در مورد تشکیل خانواده

(۲) توجه به اهداف ازدواج:

اول. پاسخ به نیاز جنسی ☐

دوم. انس با همسر ☐

سوم. رشد و پرورش فرزندان ☐

چهارم. رشد اخلاقی و معنوی ☐

(۳) شناخت معیارها و شاخص‌های همسر مناسب

درس چهارم

پیوند مقدس

رسول خدا(ص): «در اسلام، هیچ بنایی نزد خدا محبوب‌تر از ازدواج نیست.»

انتخاب همسر و مسئولیت آینده

۰ ۱- تعیین هدف ازدواج ۲- انتخاب همسر مناسب.

رضایت سرور دختر از او
است.

احکام: اگر عقدی به زور انجام بگیرد، باطل است و مشروعیت ندارد. ~~معتبر~~
ازن و اجازه برابر ازدواج دختر، مهری است.

علاقه و محبت به یک شخص، چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند.

دختران بیشتر افسوس هسته
کود

امام علی (ع): حُبُّ الشَّيْءِ يَغْمِي وَ يَصِمُّ

عشق مذهب کور+ کر

مهم‌ترین معیار همسر شایسته از نظر قرآن کریم: **باایمان بودن او.** ^{امینت} ~~*~~ ~~*~~

تعهد

۳-۴ تا حفظ کنند

معیارهای دیگر:

ردیف	معیارها	ردیف	معیارها
۱	اصالت خانوادگی	۷	عاقل و فهیم بودن
۲	پوشش مناسب اسلامی	۸	سلامت جسمی و روانی
۳	عدم ارتباط غیر شرعی با جنس مخالف	۹	قناعت در زندگی
۴	صداقت با همسر	۱۰	کسب و کار حلال
۵	اخلاق خوب و خوش رویی	۱۱	زیبایی و مورد پسند بودن
۶	انجام عبادات، به خصوص نماز	۱۲	داشتن دوستان درستکار و سالم

آمادگی برای ازدواج، نیازمند دو بلوغ است:

۱- بلوغ جنسی ← سن خاص

۲- بلوغ عقلی و فکری ← اندیشه مستقل / آینده‌نگر / برنامه‌ریز

پیامبر اکرم (ص): «کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است؛ پس باید برای نصف دیگر، از خدا پروا داشته باشد.»

پیامبر اکرم (ص): «برای دختران و پسران خود امکان ازدواج فراهم کنید تا خداوند اخلاقشان را نیکو کند و در رزق و روزی آنها توسعه دهد و عفاف و غیرت آنها را زیاد گرداند.»

امام صادق (ع): «دو رکعت نماز شخص متأهل، برتر از هفتاد رکعت نمازی است که شخص مجرد می‌خواند.»